

Statens bokföringsnämnd nr 6/6.11.1995

Statens bokföringsnämnds utlåtande om en ansökan i vilken Geologiska forskningscentralen har begärt ett utlåtande om behandlingen och värderingen av forskningscentralens tryckta kartor och publikationer i tillgångsrapporten.

Geologiska forskningscentralen har begärt ett utlåtande av statens bokföringsnämnd om behandlingen och värderingen av forskningscentralens tryckta kartor och publikationer i tillgångsrapporten.

Enligt begäran om utlåtande hör följande problem till behandlingen i tillgångsrapporten av forskningscentralens tryckta kartor och publikationer:

- Inverkar olika slag av användningssyfte (eget bruk, försäljning, säkerhetslager, s.k. slutsålda) för kartor och publikationer på deras aktivering/behandling som årskostnad? Utgör de omsättningstillgångar om de aktiveras till en viss del?
- Skall alla kartor och publikationer som eventuellt aktiveras värderas enligt samma princip?
- Är det möjligt att som värderingsgrund använda försäljningspriset eller ett annat fastställt värde i stället för eller parallellt med anskaffningspriset?

Geologiska forskningscentralen har i sin begäran om utlåtande dessutom gett följande bakgrundsinformation:

Geologiska forskningscentralens uppgift är enligt förordningen om Geologiska forskningscentralen (1378/94) bl.a. att ta fram grundläggande uppgifter om jordskorpan och dess egenskaper samt att sköta informationsförsörjningen inom sitt verksamhetsområde. Trots att kartor numera produceras också i numerisk form har den huvudsakliga publikationsformen för forsknings- och karteringsresultat varit och är tryckta publikationer och kartor. Det finns cirka 2 000 st. produktbenämningar. Publikationerna och kartorna har, beroende på publikation och karta tryckts i upplagor på omkring 1 000 stycken. Största delen av dem är lagrade på huvudkontoret i Esbo. Mindre mängder finns i forskningscentralens distriktsbyråer i Kuopio och Rovaniemi.

Största delen av publikationerna och kartorna används som arbetsexemplar vid forskningscentralens basverksamhet, i den vetenskapliga forskningen, för att betjäna bl.a. sökningen och inventeringen av råvarutillgångar samt för miljövården. Några procent går till försäljning. Såväl användningen för eget bruk som försäljningen fokuseras på åren närmast efter publiceringen. För en eventuell framtida nyttoanvändning eller försäljning skall dock publikationerna och kartorna lagerföras. Geologisk data föråldras mycket långsamt och det är omöjligt att bedöma vilka produkter som kommer att säljas i framtiden och i vilka mängder. Om det på de karterade områdena i framtiden - till och med efter årtionden - hittas värdefulla mineraler får publikationerna och kartorna åter efterfrågan och försäljningsvärde.

Antalet publikationer och kartor lagerbokförs. I systemet kan upptas försäljningspris och eventuell annan värderingsgrund. Publikationernas försäljningspris varierar från några tiotals mark till ett par hundra mark. Största delen kostar mindre än 100 mark. Kartorna kostar cirka 50-60 mark. Prissättningen av publikationer och kartor sker till marknadspris.

Geologiska forskningscentralen har i sin begäran om utlåtande föreslagit att tryckta kartor och publikationer klassificeras i fyra grupper enligt användning och att behandlingen och värderingen skall bero på användningen enligt följande:

1. S.k. slutsålda produkter utgör årskostnad.
2. Säkerhetslagret utgör årskostnad.
3. För försäljning reserveras av samtliga kartor 20 exemplar och av publikationerna 10 exemplar vilket i medeltal motsvarar uppskattningsvis fem års försäljning. Försäljningslagret upptas som omsättningstillgångar och värderingen sker i regel enligt försäljningspriset. För äldre produkter kan vid behov ges ett lägre värde.
4. Publikationer och kartor för eget bruk som används i basverksamheten utgör årskostnad.

I sin begäran om utlåtande föreslår forskningscentralen också att eftersom det efter en mycket lång tid kan finnas användning för publikationer och kartor och eftersom allt annat än försäljningslagret upptas som årskostnad skall produkterna inte bokföras som inkuranta.

Motiveringar till utlåtandet

Geologiska forskningscentralens lager av tryckta kartor och publikationer är trots ett lågt värde på ett enskilt kartblad dock så stort att det enligt principen om det väsentliga skall inventeras och värderas i tillgångsrapporten.

Kartor och publikationer är i sig nyttigheter som är avsedda att överlåtas eller förbrukas i den egna konsumtionen vilket medför att de kan upptas som omsättningstillgångar enligt definitionen av omsättningstillgångar i bokföringslagen som det enligt motiveringarna i statens bokföringsnämnds utlåtande nr 5/6.11.1995 inte är skäl att avvika från åtminstone i detta skede.

Separata lager som hör till den avgiftsbelagda verksamheten finns inte i Geologiska forskningscentralen. Största delen av kartorna och publikationerna används i forskningscentralens basverksamhet, den vetenskapliga forskningen, för att betjäna bl.a. letning och inventering av råvarutillgångar samt för miljövården. Enligt begäran om utlåtande går endast en liten del till försäljning vilket innebär att det inte föreligger orsak att vid inventeringen särskilja kartor som används i den avgiftsbelagda verksamheten från kartor som används i annan verksamhet.

Som värderingsgrund för omsättningstillgångar i den avgiftsfria verksamheten används enligt statens bokföringsnämnds utlåtande nr 5/6.11.1995 återanskaffningspriset inklusive speciella utgifter för anskaffningen. Till återanskaffningspriset räknas utifrån köpta tjänster, material och förnödenheter, egna personalkostnader samt

kostnader för dataöverföring från databasen till tillverkningsprocessen för kartan. Det är inte nödvändigt att i värdet på kartor och publikationer inbegripa kostnader för beredning av de datalager som de baserar sig på. Vid fastställandet av värdet är det dessutom möjligt att använda serierelaterade medelvärden för olika kostnadsfaktorer i stället för värden per benämning.

När tillgångsrapporten utgår ifrån kvantitetsuppgifter för ett detaljerat lagerbokföringssystem är det inte nödvändigt att i tillgångsrapporten uppta uppgifter per benämning. Uppgifter serievis i mindre skala är tillräckliga.

Statens bokföringsnämnds utlåtande

Statens bokföringsnämnd tar inte i detta utlåtande ställning till behandlingen och värderingen av Geologiska forskningscentralens tryckta kartor och publikationer i statens nya bokföring.

Statens bokföringsnämnd anser att i tillgångsrapporten om situationen den 31 december 1995 utgör kartor och publikationer omsättningstillgångar och de skall inventeras och värderas på följande sätt:

- Samtliga kartor och publikationer inventeras. I tillgångsrapporten kan i stället för uppgifter per benämning anges uppgifter per kart- och publikationsserie.
- Som värderingsgrund används återanskaffningspriset som fastställs för varje produkt eller som medeltal för produkter som hör till en viss serie. Till återanskaffningspriset räknas utifrån köpta tjänster, material och förnödenheter, egna personalkostnader samt kostnader för dataöverföring från databasen till tillverkningsprocessen för kartan. De egna personalkostnaderna innehåller det arbete som direkt åtgår vid tillverkningen av kartor och för publikationer den tid som åtgår till deras tekniska framställning.

Ordförande

Tapio Leskinen

Sekreterare

Seppo Kivelä